

Voorwoord

Dat de afronding van dit onderzoek naar verband tussen dialect en onderwijs in de moderne vreemde talen Duits, Engels en Frans meer dan een decennium heeft gevergd, is slechts ten dele te wijten aan de drukke werkomstandigheden waaronder het moest worden verricht. De oorzaak dient eerder gezocht te worden in de tijd die gemoeid was met het zoeken naar de vermoede samenhang tussen de verschillende delen van het onderzoek, die tegelijkertijd alle min of meer als op zichzelf staand kunnen worden aangemerkt.

Met name het inpassen van het onderzoek naar de schoolresultaten voor luistervaardigheid en/of tekstbegrip voor de vakken Duits, Engels, Frans en Nederlands in het geheel heeft veel hoofdbrekens gekost. Om een positieve of negatieve correlatie tussen de resultaten van het dialectonderzoek en de scores voor luistervaardigheid en/of tekstbegrip - twee grootheden die niet noodzakelijkerwijs in elkaars logische verlengde hoeven te liggen - te kunnen aantonen, moesten na een zo exakt mogelijke beschrijving van het dialect ondersteunende deel- en nevenonderzoeken worden toegevoegd.

Vanaf het moment, waarop mij deze samenhang duidelijk begon te worden, heb ik bewust afgezien van afronding van de dialectstudie als uiteindelijke dissertatie. Een gelukkig toeval maakte het mij bovendien mogelijk delen van het onderzoek te toetsen aan de praktijk, aangezien mijn werkzaamheden op een afdeling van een moderne vreemde taal van een NLO mij bijna dagelijks confronteerden met de grote afstand tussen het door mij verrichte onderzoek en de onderwijspraktijk.

Ik dank allen die mij in deze jaren hebben gesteund en gestimuleerd. Op de eerste plaats alle zegslieden,

zonder wier hulp ik het dialect nu eenmaal niet had kunnen optekenen. Met name ben ik mevrouw M. Manders-van Dee uit Lienden, de heer W. Bulten uit Beusichem en wijlen de heer H. van Berghem uit Neerijnen voor hun bemiddeling bij het zoeken naar nieuwe zegslieden en voor hun deskundige hulp bij het optekenen van hun plaatselijke dialect veel dank verschuldigd.

Een bijzonder woord van dank wil ik uitspreken aan het adres van de heer B. Schouten, die ten tijde van het onderzoek als medewerker van het Engels seminarium van de Rijksuniversiteit van Utrecht voor het verrichten van experimenteel-fonetisch onderzoek gedetacheerd was bij het TNO in Soesterberg en de heer N. Syben, voormalig methodoloog bij het CITO.

Voor de jarenlange hulp die mejuffrouw J. van Zuylen uit Nuland mij verleende bij het onderzoek naar eigennamen op basis van plaatsnamen in Midden-Nederland ben ik haar zeer erkentelijk. Haar onderzoek, waarvan ik de resultaten in mijn studie mocht betrekken, leverde een opmerkelijke bijdrage ter ondersteuning van mijn hypothese.

Voorts dank ik voor hun vriendelijke hulp mevrouw J. Daan en de heren D. Blok en H. Buitenhuis van het P.J. Meertens-Instituut voor Dialectologie, Volkskunde en Naamkunde van de KNAW, de heer P. Henderikx, medewerker van het historisch seminarium van de Gemeentelijke Universiteit van Amsterdam voor zijn hulp bij het bestuderen van de ontginningen in het riviereengebied, de heren J. Goossens en A. Quak voor de door hen geboden hulp bij de ordening van het dialectmateriaal en mijn afdelingscollega's F. Beersmans en F. van der Ligt die mij door hun oprechte belangstelling voor mijn onderzoek altijd een grote steun zijn geweest.

Tenslotte dank ik de heren K. van Poppel en B. van Noppen voor hun technische hulp bij het vervaardigen

van kaarten en tekeningen, mevrouw L.M. Besselink-Visser voor haar eindeloze geduld bij het tikken van het manuscript en de camera-ready-copy, het bestuur van de Katholieke Leergangen en de directie van het Moller-Instituut voor de mij in 1979 verleende verlofperiode en mijn collega J. Gersjes voor zijn bereidwilligheid mij gedurende deze verlofperiode te vervangen.